

Om språklig identitet

Norsk Språkforening vil arbeide aktivt for at våre dialekter blir akseptert som valgfritt sidemål i skolen på bekostning av dagens tidkrevende og meningsløse nynorskpugging.

Våre barn og barnebarn utsettes for en mengde ulike krav i skolen.

I norskfaget bør alle elever finne en «eksamensfri» forankring i sitt eget talemål og sitt eget kulturgrunnlag – i stedet for som nå – å bli belastet med eksamensrettet terping av overflødige sidemålsformer.

Alle som interesserer seg for kognitiv utvikling, vet at menneskets språkgrunnlag og identitet er en forutsetning for etter hvert å kunne utvikle et funksjonelt og slagkraftig riksspråk i et moderne samfunn.

Ut fra denne erkjennelse er det viktig å la barna tidlig i skolen få anledning til å snakke, synge, og dramatisere på sin egen dialekt – parallelt med en gradvis tilegnelse av et riksnormert skriftspråk.

Noregs Mållag har programfestet å arbeide for at dialektene skal leve og ynder å tale om «språkleg mangfald».

Målfolkets sans for dette mangfold er imidlertid ikke større enn at kravet om obligatorisk sidemål stadig opprettholdes. Et stadig tilbakevendende argument har vært at alle dialektbrukere kan finne noe av sin dialekt i nynorsken.

I praksis bidrar Noregs Mållag med sitt sidemålskrav å svekke folks tilhørighet til dialekttradisjonene.

Skoleelever med basis i vestnorske dialekter har den fordel å kunne anvende sitt særsmål i større grad enn andre. Med den bestående ordning kan de som privilegert gruppe befeste og utdype sin språkbasiss, mens andre dialektbrukere risikerer å miste fofeste i sin egen kultur – og på toppen av det hele tvinges til å «adoptere» en vestnorsk utgave.

Denne urimeligheten bidrar sterkt til å styrke motviljen mot nynorsk.

Ved å klamre seg til dagens tvangspolitikk bidrar nynorsktilhengerne til en utbredt frustrasjon og språklig fremmedgjøring som er til skade for alle parter. De burde heller sammen med den øvrige befolkning gi plass for norske dialekter og glede seg over mangfoldet i den norske språkflora.

Ett offisielt skriftspråk er imidlertid nok for Norge. La oss kalle det riksnorsk.

Bjørn Kristen Ørbæk
Norsk Språkforening

sku
hel
har
set
økt
Sto
gje
vei
me
ga
de
syl
ha
pe
bi
ke
kø
gr
fr
sk
gr
pe
D
k
o
u
re
e
le
si
é
p
s
d
n
g
2
l
r
l